

Ohrozim | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Ohrozim 81 100 798 03
Okres	Prostějov
Katalogové číslo	Burian 366
Katastrální území	Ohrozim
GPS	49° 29' 29.5" 17° 0' 38.0"
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	800 m SZ od středu obce
Číslo kulturní památky	
Přístupnost	Volně přístupný
Rok stavby	1838
Rok zániku	asi 1922 - rozebrán

Stručný popis

Větrný mlýn na tzv. Horce u Ohrozimi začal mlít 27. 3. 1838. Kdo mlýn postavil, nevíme. Posledním mlynářem byl Josef Motal z Lešan a mlel do roku 1889. Než přišel na Horku i s deseti dětmi živil se propachtováním hospod. Poslední byla v Uhřicích u Žarošic. V Ohrozimi už se tedy živil mletím na mouku a šrotováním. Mimo to si v chalupě u povětrníku zřídil i hostinec, kde pořádal v prostorné světnici taneční zábavy pro mládež z Lešan a Ohrozimi až do sedmdesátých let 19. stol. V roce 1890 se perutě porouchaly, a jelikož nebyl zájem o mletí, (lidé raději vozili na vodních mlýnů, do Lutotína, Bilovic, Kostelce, Prostějova, Mostkovic a Stichovic a v době sucha jezdili na mlýny až k Litovli nebo do Citova až k řece Moravě) majitel lopatky odstranil a povětrník používal jako skladiště pro hospodářské nářadí a píci pro dobytek. V roce 1908 ještě (jak ukazuje fotografie) mlýn stál, ale později začali stavbu lidé pomalu rozebírat na stavbu zídek kolem zahrad a asi roku 1922 zmizel povětrník úplně. Do opuštěné chalupy při povětrníku se po smrti Josefa a Františky Motalových nastěhovala jejich dcera Celestýna Kalábová s rodinou své provdané dcery. Dnes jsou na místě vidět pouze kruhové základy někdejšího mlýna, u obytného leží osamělý mlýnský kámen.

Historie

Historie obecně

Kdo postavil větrný mlýn nevíme.
Poslední mlynář byl Motal Josef z Lešan. Po něm vlastnila mlýn jeho dcera provdaná Kalábová.
další majitelé:
1894 Celestýna a Josef Kaláb
1895 Bernard Broch
1895 Františka Kalábová

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Broch Bernard 1895
- Celestina 1894
- Kalábová celestina 1895
- Kalábová Františka 1895
- Kalám Josef
- Motal Josef 1883

Architektura

Stav nemovitosti	Zřícenina
Typ	Holandský
Dominantní stavební konstrukce	Zděná - kamenná
Historické prvky	
Parametry	

Technologie

Technologické vybavení	
Popis technologického vybavení	
Technologické vybavení	
Stopy po neexistující mlýnské technologii	
Doplňkový provoz	
Doplňkový provoz - popis	
Historické prvky	
Parametry	

Literatura a prameny

Zajímavosti

Ostatní

Autentické vyprávění posledního mlynáře na ohrozimském povětrňáku

Josef Motal poslední mlynář v Ohrozimi se narodil v Lešanech v čp 12. dne 16. února 1831, zemřel 20. července r. 1909 v nemocnici „Milosrdných bratří v Prostějově“ vypráví:

„Jak sem se dostal na Horko? Tož tak. Bel sem na pachtě na hospodě v Ohřecich o Žarošec. (Uhřice u Žarošic, okr. Kyjov). Šil sem tam to hospodo si vobhlidnót s neboščíkem švagrem Jankem Sedlačkem (č. 29. z Lešan). Von jož nenosel červeny gatě, ale sókeny s flekama, „rajthózne“ jim říkale, jak mají třeba ti dustojníci.

Me sme do té hospode přešle a ti ledi nevěděle, že já chco to hospodo vepachtovat. Řekle sme jim, že dem kópit koňa. Na všeccko sme se hospodskyho veptávale, jak mo dó ledi a von zas, že be to rád propachtoval, že má hospodářství a proto všecckymo nemuže postačet. Konečně sme se domloville a vepachtoval sem to.

Ale dloho sme tam nebele, meslim ale rok. Naše (manželka) se jakse nepohodla s tó hospodeňó domácí skrz drubež, von se take do toho vložel pré: „Vy, sprostý Hanáku!“ Já mo na to povídám: „Deť já nemosim bet meze Slovákama a pudo zas teda meze te Hanáke.“ Dostale sme se na hospodo do Dětkovic (u Prostějova).

Na Horce béval nejaké Velímek, lehké a toze darebné člověk. Vepučel si vod Štvrtníku (Zaoralů z Lešan č. 15) 400. renských a vod našech (Františka Motala č. 12 z Lešan) 300 renských a voplatit jich nemuhl. Ta Horka se měla v jezekoci (exekuci) prodat. Já sem akorat přejel do města (Prostějova). Potká mě tam Jan Mečoch a povídá: „Te, slešíš, nač se bodeš po tech pachttech pořád táhat. Horka je naprodé, nalivat tam mužeš také.“ (Zařídít si hostinec.) Ale jož to měl Štvrtník. Tatiček to kópile vod toho Štvrtníka a já sem to chtěl. Měl sem dostat 1000 renských a voni (otec) si hned tech 300 renských strhle a mě dale 700. Sedn set z gronto, to belo my pretenci z gronto, sakra! (Poznámka: Poněvadž si vzal ženu proti vůli otce svého.) Debech já béval měl ten rozom, co mám včel, já bech to tak nebel nechal.

A tož potom přenda na to Horko, všeccko belo zposčeny, dveře žádný, vokna žádný, nebelo podlahe (stropu) ani zeme (dlažby ve světnici). Štere sta sme prostavěle tož co nám zvoztalo? Prosel jsem Hanáčko (sousedka Karolína Hanáková č. 13), abe se tatičkovi zminile (u otce přimluvila), abe nám neco dale. Ta Hanáčka potom přendó a povídajó: „Milé bracho, von (otec) tě nic nedá, pomáhé si, jak mužeš.“ „Tož já, nechca, abe děcka mřele hladem, (bylo jich 10) a chodile nahy a já také nahé mosel sem si pomáhat, jak sem muhl.“

Podle článku v Českém Lidu č. 26 z roku 1926
Jan Zbořil: Povětrňák na Horce u Ohrozimi (Morava)

Photogallery

Základní obrázky

Současné fotografie - objekt v krajině

Obrazy

Současné fotografie - technologické vybavení

Historické fotografie a pohlednice

